

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21Pc/28/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1321205738
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2024:1321205738.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v právnej veci navrhovateľky: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., právne zast. JUDr. Jana Šepeľová, advokátka, so sídlom Námestie slobody 13/25, 066 01 Humenné proti povinnému z vyživovacej povinnosti: A. A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. XX, XXX XX D., právne zast. AK MAZANEC, s.r.o., IČO: 53 494 920, Metodova 3331/12, 080 01 Prešov, v konaní o určenie príspevku na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke maloletého F. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., takto

rozhodol:

I. Povinný z vyživovacej povinnosti A. A. A., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať navrhovateľke titulom príspevku na zabezpečenie výživy nevydatej matky sumou 120 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky za obdobie od 01.01.2021 do 06.07.2022.

II. V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky na určenie príspevku na výživu navrhovateľky za obdobie od 06.07.2020 do 31.12.2021 a nad sumu 120 eur za obdobie od 01.01.2021 do 06.07.2022 z a m i e t a .

III. Zročný príspevok na úhradu výživy navrhovateľky za obdobie od 01.01.2021 do 06.07.2022 vo výške 2280 eur je otec p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava III dňa 21.10.2021 sa navrhovateľka A. B. C., nar. XX.XX.XXXX (ďalej aj ako „navrhovateľka, matka dieťaťa a nevydatá matka“) domáhala, aby súd zaviazal A. A., nar. XX.XX.XXXX (ďalej aj ako „osoba, ktorá je povinná platiť výživné, povinný alebo otec“) prispievať na výživu navrhovateľky sumou vo výške 150 eur za obdobie od 06.07.2020 do 06.07.2022, ktoré je splatné do 15. dňa v mesiaci vopred a aby súd zaviazal povinného jednorazovo prispieť matke dieťaťa sumou vo výške 150 eur z titulu príspevku na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom.

V podanom návrhu bolo okrem iného uvedené, že rodičia maloletého dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti. Otec matke prispel na úhradu jej zvýšených nákladov počas tehotenstva iba čiastočne, pričom od októbra 2020 otec prispieval na výživu dieťaťa mesačne sumu 100 eur a od augusta 2021 sumu 180 eur. Navrhovateľka ďalej uvádza, že nemá takmer žiadne úspory, jej jediný príjem je prídavok na dieťa vo výške 25,50 eur a rodičovský príspevok vo výške 378,10 eur. Navrhovateľka platí za nájom 390 eur mesačne, čo preukázala dodatkom k nájomnej zmluve a taktiež výpisom z banky. Navrhovateľka je držiteľom preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodu ťažkého stupňa celiakie, pričom musí nakupovať špeciálne bezlepkové potraviny, ktoré sú niekoľkonásobne drahšie ako bežné potraviny.

Navrhovateľka v návrhu žiadala, aby súd vydal rozsudok, ktorým by otcovi dieťaťa uložil povinnosť jej prispievať titulom príspevku na zabezpečenie výživy nevydatej matke sumou 150 eur mesačne. Navrhovateľka ďalej žiadala, aby súd otcovi uložil povinnosť jej zaplatiť zročný príspevok na úhradu výživy navrhovateľky za obdobie od 06.07.2020 a zároveň príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom vo výške 150 eur.

2. Vec bola Okresným súdom Bratislava III postúpená v súlade s § 5, § 6 ods. 1 CMP na prejednanie Okresnému súdu Humenné.

3. Povinný sa k návrhu vyjadril na výzvu konajúceho súdu podaním zo dňa 27.12.2021. V návrhu otec potvrdil, že je spolu s navrhovateľkou rodičom maloletého. Uviedol v podaní prehľad stretnutí s maloletým v roku 2020. Povinný poukázal na to, že na výživu maloletého v rámci svojich možností a majetkových pomerov prispieva, v podaní uviedol prehľad platieb, ktoré boli určené na výdavky v súvislosti s očakávaným narodením maloletého a na výživu maloletého. Povinný do vyjadrenia prispel na výdavky na maloletého sumou 2748,96 eur. Okrem toho vynaložil náklady vo výške 327,07 eur za pobyt v Bratislave po narodení maloletého, kedy zabezpečoval nákupy pre maloletého aj pre matku, varil, nosil jedlo do nemocnice a zabezpečoval všetko potrebné. Ohľadom svojich majetkových pomerov uviedol, že pracuje ako IT špecialista a zároveň má založenú živnosť na fotografovanie, avšak z nej nemá veľké príjmy, nakoľko v práci pracuje na plný úväzok. Doložil výpis mzdy od zamestnávateľa a zároveň daňové priznanie za rok 2020. Poukázal na to, že navrhovateľka mala takmer najvyššiu možnú sumu materskej po dobu 37 týždňov. Pred narodením syna F. jej vypočítaval aký bude mať mesačný príspevok, išlo o sumu cca 1500 eur. Ak to tak bolo, tak súčty všetkých príspevkov vrátane jeho platieb pred narodením syna a po narodení vyjde suma, ktorá prevyšuje jeho príjmy. Poukázal aj na to, že rodičia navrhovateľky žijú v Snine v štvorizbovom byte, kde by mohla bývať po dobu materskej dovolenky. Takto by si vedela znížiť výdavky a syn by mal bližšie k obom rodinám. Od narodenia syna F. sa jeho finančná situácia rapídne zhoršila. Po rozhodnutí súdu dňa 3.6.2021 záväzne prispieva na výživu maloletého sumou 180 eur. V tom čase to bolo takmer 21% jeho príjmu. Obhajoval sa tým, že vždy sa snažil prispievať na syna pred narodením a aj po narodení, preto sumu 150 eur za 24 mesiacov považuje vzhľadom k jeho schopnostiam a možnostiam za likvidačnú. Na základe tvrdení uvedených v podaní odporca žiadal, aby súd uplatnený nárok ako nedôvodný a neprimeraný v celom rozsahu zamietol.

4. Navrhovateľka sa na výzvu konajúceho súdu vyjadrila k vyjadreniu povinného podaním súdu doručeným dňa 10.03.2022. V podaní bolo okrem iného uvedené, že otec odišiel od matky a od dieťaťa dva a pol dňa po tom, čo matka s bábätkom prišli z nemocnice. Neostal s nimi a nepomohol im, ako by sa očakávalo a patrilo. V lete 2020 sa otec dieťaťa zahltý vlastným programom skoro vôbec neozval. Jedenkrát v auguste prišiel. Nikdy nezatelefonoval. Sporadicky sa písomne ozval a dožadoval sa fotky dieťaťa. Pravidelne sa začal ozývať až neskôr, niekedy v apríli 2021. Do Bratislavy sa matka neodstáhovala po tom, ako otehotnela, ale v Bratislave spokojne žije a pracuje už od roku 2014 a má tu vytvorené silné zázemie, priateľov a rovnako dobrú prácu. Matka odmieta návrh otca, ktorým jej odporúča nasťahovať sa k jej rodičom do akokoľvek veľkého bytu. Matkini rodičia sú dôchodcovia so zdravotnými problémami poberajúci minimálny dôchodok. Otec otcovstvo spochybnil, o čom svedčí i fakt, prečo je v rodnom liste dieťaťa uvedený až k 9.9.2020. Je nutné podotknúť, že matka od ukončenia vysokej školy až do odchodu na materskú dovolenku stále pracovala. V súčasnej dobe chce však matka zostať na rodičovskej dovolenke čo najdlhšie, nakoľko maloletý je anemický, odmieta stravu, a preto je prevažne stále kojený. Okrem toho sa maloletý lieči aj na atopický ekzém. Na platbách, ktoré otec uvádzal, tak na niektorých sa pred pôrodom podieľali rodičia spoločne na polovicu a po vzájomnej dohode.

Výdavky pred pôrodom 739,50 eur, rovnakú časť uhradila i matka, keďže v čase pred pôrodom išli dané veci po vzájomnej dohode na polovicu:

16.4.2020 - 21,70 eur – rôzne, po spoločnej dohode a na polovicu

4.5.2020 – 300 eur – záloha kočík, nosič, po spoločnej dohode a na polovicu

18.5.2020 - 150 eur – záloha kočík, nosič, po spoločnej dohode a na polovicu

12.6.2020 – 180 eur – rôzne, po spoločnej dohode a na polovicu

17.7.2020- 87,80 eur – rôzne, po spoločnej dohode a na polovicu (úhrada za výdavky v júni)

6/10

Výdavky po pôrode 2009,46 eur, v čase od X.X.XXXX do novembra 2021:

7.9.2020- 269,46 eur – polovica z výdavkov na dieťa

Výživné od povinného: 13.10.2020 – 120 eur, od 11/2020 -6/2021 – po 100 eur, od 7/2021- 11/2021 po 180 eur.

K nákladom otca vo výške 327,07 € za pobyt v Bratislave po narodení maloletého uviedla, že v tejto sume sú aj jeho cestovné náklady, jeho cestovanie a MHD a jeho obedy. Skutočné majetkové pomery otca dieťaťa matke nie sú známe okrem faktu, že má vlastný dvojizbový byt a vlastné auto, ktoré si kúpil už po narodení dieťaťa, pričom matka dieťaťa žije v jednoizbovom podnájme aj s dieťaťom. Matka nemá žiadne príjmy, jej jediným príjmom je rodičovský príspevok a príjem z rodinných prídavkov na maloletého. Matka nemá takmer žiadne úspory. Jej úspory sú minimálne a aj tie sa veľmi rýchlo mieraajú. Matka si musí hrať pre ňu veľmi nákladnú špeciálnu diétu stravu ovplyvnenú vysokým stupňom celiakie a laktózevej intolerancie v sume cca 400 eur – 500 eur mesačne. Otcova životná úroveň je zásadne odlišná od matkinej v prípade, ak by vzali do úvahy čisto len otcov priznaný príjem vo výške 843 eur, čo je aj tak viac ako dvojnásobok príjmov, než ktorými disponuje matka.

5. Povinný sa k podaniu navrhovateľky vyjadril podaním doručeným súdu dňa 14.06.2022, ku ktorému doložil emailovú komunikáciu s navrhovateľkou. Uviedol, že sa vždy snažil prispievať na syna pred narodením a aj po narodení, preto uplatnený nárok na príspevok na výživu matky v sume 150 eur za 24 mesiacov a uplatnený príspevok na výživu matky a nárok na príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom v sume 150 eur považuje vzhľadom k jeho schopnostiam a možnostiam za likvidačný, takto by mu už neostali finančné prostriedky na už teraz obmedzený kontakt so synom, na ktorého už teraz prispieva podstatne vysokou sumou 180 eur mesačne.

6. Následne sa vyjadrila navrhovateľka podaním zo dňa 21.06.2022. Poukázala na to, že jediný príjem matky a dieťaťa je od januára 2021 rodičovský príspevok a príspevok na dieťa, spolu mesačne predstavuje sumu 403,60 eur. Od februára 2022 sa tieto príspevky mierne prehodnotili a z Úradu práce sociálnych vecí a rodiny matka a dieťa dostávajú vyššie spomínané príspevky spolu vo výške 409,68 eur. V čase poberania týchto dvoch príspevkov t.j. od januára 2021 otec matke posielal peniaze na výživu dieťaťa, ktorú si jednostranne určil vo výške 100 eur a až od augusta 2021 začal otec matke dieťaťa posielat výživne na dieťa na základe predbežnej vykonateľnosti rozsudku zo dňa 3.6.2021 vo výške 180 eur. Preukázateľný príjem otca je mesačne cca 843 eur na jednu osobu.

7. Na pojednávaní dňa 24.06.2022 navrhovateľka v celom rozsahu zotrvala na podanom návrhu, avšak návrh v časti príspevku na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom vo výške 150 eur vzala späť.

8. Povinný na hlavnom pojednávaní s návrhom nesúhlasil, čo odôvodňoval tým, že jeho súčasný mesačný príjem v čistom je 843 eur, býva v dvojizbovom byte v Prešove, na kúpu ktorého si v roku 2011 vzal hypotéku. Mesačné splátky hypotéky sú vo výške 180 eur na cca 18 rokov. Inkaso za byt platí vo výške 190 eur mesačne, na stravu dáva cca 150 eur, mobil 10 eur. Fotografovanie je hobby, príjmy z fotografovania sú cca 50 eur mesačne. Navrhovateľka mala vysoký príjem, ktorý doteraz nepriznala. Mala takmer dvojnásobok toho, čo povinný.

9. Okresný súd Humenné vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 21Pc/28/2021- 167 dňa 24.06.2022, ktorým uložil otcovi povinnosť prispievať navrhovateľke titulom príspevku na zabezpečenie výživy nevydatej matky sumou 120 eur mesačne vždy do 15 dní dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky za obdobie od 06.07.2020 do 06.07.2022. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol. Zročný príspevok na úhradu výživy navrhovateľky za obdobie od 06.07.2020 do dňa právoplatnosti rozsudku vo výške 2836,65 eur bol otec povinný zaplatiť navrhovateľke v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň súd zastavil konanie v časti o zaplatenie príspevku na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom vo výške 150 eur. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

10. V dôsledku odvolania podaného povinným bola vec predložená Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie ako odvolaciemu súdu. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 31.01.2023 č.k.: 23CoP/48/2022 zrušil rozsudok vo výrokoch I., III. a V. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s tým, že v ďalšom rozhodnutí súd prvej inštancie uvedie skutkové zistenia majúce význam pre rozhodnutie danej veci, teda najmä zárobkovú, majetkovú a sociálnu situáciu účastníkov konania, potreby a možnosti jednotlivých účastníkov konania. Vec právne posúdi, keď bude

aplikovať ust. § 74 Zákona o rodine a uvedie, ako konkrétne skutočnosti zohľadnil pri tom, keď dospel k záveru o určitej výške vyživovacej povinnosti. Ak súd prvej inštancie rozhodne o dlžnom výživnom, tak uvedie, za aké obdobie toto dlžné výživné priznáva, akým spôsobom ho vypočítal, teda najmä uvedie, či boli alebo neboli zo strany odporcu uskutočňované pred vydaním rozhodnutia nejaké plnenia, ktoré by bolo možné na tento nárok započítať. Výroky II. a IV. nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 09.08.2022.

11. Navrhovateľka v podaní zo dňa poukázala na to, že v rozhodnom období, t.j. od narodenia F., a to dňa XX.XX.XXXX po dobu dvoch rokov, teda do 06.07.2022, ako aj v súčasnosti príjem navrhovateľky je stále rovnaký. Je poberateľkou len rodičovského príspevku a rodinných prídavkov. Poberateľkou rodičovského príspevku je od januára 2021. Jej mesačné výdavky predstavujú sumu cca 1300 eur až 1500 eur mesačne. Od augusta 2022 sa jej nájom zvýšil na 420 eur mesačne, pričom predtým som platila 390 eur mesačne, rovnako ako sa vplyvom inflácie zvýšili mnohé ďalšie výdavky, vrátane cien potravín, ktoré sú v jej prípade neporovnateľne vyššie. Je držiteľkou preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím z dôvodu ťažkého stupňa celiakie, strava pri špeciálnej bezlepkovej diéte je niekoľkonásobne drahšia ako bežné potraviny. Od októbra 2020, kedy podala návrh na výživné na maloletého F., jej povinný posielal 100 eur, od augusta 2021 výživné v sume 180 eur mesačne.

12. Povinný k podaniu navrhovateľky uviedol, že matka je povinná preukázať, že jej majetková situácia odôvodňuje záver o nutnosti rozhodnutia o určení výživného nevydatej matke.

13. Súd zistil tento skutkový stav :

Z rodného listu mal súd za preukázané, že dňa XX.XX.XXXX sa v Bratislave, časť Nové Mesto narodil maloletý, ktorého matkou je navrhovateľka a otcom je povinný, a ktorého narodenie je zapísané v knihe narodení matričného úradu Bratislava-Nové Mesto, vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX.

Z Pracovnej zmluvy zo dňa 01.11.2019 navrhovateľky s bývalým zamestnávateľom Dell s.r.o. Bratislava, z ktorej vyplýva, že pred nástupom na materskú dovolenku dosahovala mesačnú mzdu vo výške 1400 eur a k tomu variabilnú zložku mzdy v sume 600 eur, pričom skutočná výška variabilnej zložky mzdy závisela od jej výkonu ako zamestnanca.

Rozhodnutie Sociálnej poisťovne Bratislava zo dňa 09. júna 2020 o nároku na materské, z ktorého vyplýva, že navrhovateľka mala nárok na materské z nemocenského poistenia zamestnanca zamestnávateľa Dell s.r.o. vo výške 49,956 eur za deň od 13.05.2020 do zániku nároku na materské.

Z Potvrdenia o nemocenských dávkach Sociálnou poisťovňou a.s. z 12.02.2024 vyplýva, že navrhovateľke bolo vyplatené za obdobie od 13.05.2020 do 26.01.2021 materské v celkovej sume 12.939,00-eur, pričom z toho za rozhodné obdobie (predmet sporu podľa § 74 ZoR od 6.7.2020 do 6.7.2022) : v mesiacoch 7/2020 suma 1548,70-eur, 8/2020 suma 1548,70-eur, 9/2020 suma 1498,70-eur, 10/2020 suma 1548,70-eur, 11/2020 suma 1498,70-eur, 12/2020 suma 1548,70-eur, 1/2021 suma 1298,90-eur, teda spolu za rozhodné obdobie 6/2020 až 1/2021 suma materského 10.491,10-eur.

Potvrdenia o poberaní rodičovského príspevku a to od 01/2021 do 12/2021 vo výške 378,10 eur, od 1/2022 do 7/2022 vo výške 383,80 eur.

Z Potvrdenia o poberaní prídavku na dieťa, pričom tieto prídavky v rozhodnom období predstavovali sumu 25,50 eur za rok 2021 (v septembri 2021 boli poskytnuté vo výške 100 eur), neskôr boli prídavky zvýšené na 25,88 eur (1/2022- 4/2022, 6/2022 vo výške 25,88 eur 7/2022 vo výške 30 eur, v 5/2022 boli poskytnuté vo výške 100 eur).

Z Posudku UPSVaR Humenné z 26.7.2023 a z lekárskej správy v súdnom spise vyplýva, že maloleté dieťa účastníkov konania F. C. trpí v podstate od narodenia Dg. Asthma bronchiale, Bronchopneumonia recid., st.p. Dermatitis atopica disseminata a preto si toto dieťa vyžaduje komplexnú osobitnú špecifickú starostlivosť zo strany matky.

Z Posudku UPSVaR v Humennom z 11.5.2007 sa navrhovateľka považuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

Z Rozsudku Mestského súdu Bratislava II sp.zn. B3-40P/97/2020 zo dňa 6.12.2023 v konaní o návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloleťmu dieťaťu, súd schválil rodičovskú dohodu, ktorou zmenil výroky III. A IV. Rozsudku OS Bratislava III, sp.zn. 40P/97/2020 z 3.6.2021 tak, že otec je povinný prispievať na výživné maloleťmu dieťaťu F. C. sumou 180-eur za obdobie od 12.11.2020 do 6.7.2022 a od 6.7.2022 sumou 250-eur mesačne k rukám matky do 15-dňa v mesiaci. Zročné výživné v celkovej sume 1700-eur za uvedené obdobia súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 50-eur. Upravil taktiež styk otca s maloleťm dieťaťom. Rozsudok je bez odôvodnenia, pretože účastníci sa vzdali práva na podanie odvolania.

Otec predložil Potvrdenie mzdy zo závislej činnosti zo dňa 31.01.2024 a potvrdenie o príjme z 21.12.2021 od zamestnávateľa Tesco a.s., kde pracuje ako IT špecialista, z ktorého vyplýva že jeho mzda v období od 7/2020 – 6/2022 bola cca v priemere 862,27 eur mesačne v čistom.

Z výpisov z účtu UniCredit bank a.s. doložených otcom a z tvrdení strán vyplýva, že na výživné vyplatil otec maloleťmu dieťaťu za obdobie od 7.9.2020 do 10.11.2021 sumu 2009,46-eur a v za obdobie od 16.04.2020 do 17.7.2020 vynaložil v 5 platbách sumu 739,50-eur, teda spolu sumu 2748,96-eur. Túto sumu žiadal otec vo svojich vyjadreniach pripísať k príjmu matky – navrhovateľky a odpočítať ako jeho výdavok z jeho príjmov.

Z Daňového priznania k dani z príjmov FO za rok 2020, fotografická činnosť vyplýva príjem zo živnosti 460-eur, výdavky 26,29-eur, základ dane 433,71-eur. Príjem od zamestnávateľa 13.375,37-eur.

14. Na pojednávaní dňa 14.02.2024 navrhovateľka poukázala na to, že materský príspevok jej bol vyplácaný do januára 2021. Od februára 2021 došlo k poklesu príjmu navrhovateľky o 1 282,12 eur, čiže od februára 2021 je jediným príjmom navrhovateľky rodičovský príspevok a rodinné prídavky na dieťa vo výške 414,13 eur.

15. Povinný na pojednávaní poukázal na to, že navrhovateľka poberala za obdobie 13.05.2020 až 26.01.2021 tzv. materskú. Pri spočítaní príjmu z materskej, rodičovský príspevok, rodinné prídavky a výživné na maloleť dieťa, o ktorom bolo rozhodnuté rozhodnutím Okresného súdu v Bratislava III., príjmy matky za rozhodné obdobie boli vo výške približne 23 500 eur, čo pri 24. mesiacoch zodpovedá sume 979 eur mesačne. Na druhej strane z rovnako doložených dôkazov na strane otca pri odpočítaní povinnosti k hradeniu výživnému, súvisiace náklady z ročne výživné, tzv. dlžné výživné boli príjmy otca v súčte za to rozhodné obdobie vo výške 16 000 eur, čo zodpovedá priemeru 665 eur mesačne.

16. Na uvedený spor sa použijú predovšetkým tieto ustanovenia právnych predpisov : Podľa § 74 ods. 1 zákona č. 36/2005 Zákon o rodine (ďalej len „ZoR“) otec dieťaťa, za ktorého matka dieťaťa nie je vydatá, je povinný najdlhšie po dobu dvoch rokov, najneskôr odo dňa pôrodu prispievať matke primerane na úhradu jej výživy a poskytnúť jej príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom.

17. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 75 ods. 2 ZoR, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleť dieťa.

19. Predmetom toho konania (po späťvzatí príspevok na úhradu nákladov spojených s tehotenstvom a pôrodom), je určenie príspevku na výživu nevydatej matke za obdobie od 6.7.2020 do 6.7.2022 (2 roky od narodenia dieťaťa § 74 ZoR). Pôvodným návrhom si navrhovateľka uplatňovala od odporcu sumu 150eur mesačne, súd jej v prvom rozsudku priznal sumu 120eur mesačne a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Po rozhodnutí odvolacím súdom bol prvý rozsudok zrušený, okrem výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti, ktorý sa stal právoplatným. Aj napriek tomu po vrátení veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie navrhovateľke znova žiadala priznať sumu 150eur mesačne.

Zákon o rodine preferuje rodinu založenú manželstvom, ochranu však poskytuje všetkým formám rodiny bez rozdielu. Poskytuje aj ochranu nárokov ženy, ktorá porodí dieťa mimo manželstva. V zmysle citovaného ustanovenia § 74 Zákona o rodine je poskytnutá ochrana matke, ktorá nie je vydatá za otca svojho dieťaťa. V danej veci sa navrhovateľka ako slobodnej matke dňa XX.XX.XXXX narodil syn F. C., ktorého otcom je A. A. A., nar. XX.XX.XXXX. Navrhovateľka nie je a nebola vydatá za otca svojho dieťaťa.

20. Príspevok na úhradu výživy nevydatej matke možno v zmysle citovaného ustanovenia § 74 Zákona o rodine priznať po dobu najdlhšie dvoch rokov odo dňa pôrodu dieťaťa. Maloletý F. C. sa narodil dňa XX.XX.XXXX a teda nárok navrhovateľky je zákonom limitovaný do 06.07.2022, t.j. do dvoch rokov od jeho narodenia.

21. Priznanie príspevku na výživu nevydatej matky nie je odôvodnené prípadnou neschopnosťou matky samostatne sa živiť. Jeho základom sú tehotenstvo a narodenie dieťaťa a s tým súvisiaca zmena sociálnej situácie matky. Je zrejme, že matka sa počas tehotenstva a po narodení dieťaťa dostáva do horšej sociálnej situácie, ktorá je spojená spravidla s tým, že príde dočasne o príjmy zo zamestnania, resp. iný príjem a naopak má zvýšené výdavky pokiaľ sa týka nákladov spojených s tehotenstvom a následne aj po narodení dieťaťa. Preto zmyslom resp. účelom príspevku je túto situáciu nevydatej matky priblížiť pomerom v manželstve, aby tieto náklady nemusela uhrádzať výlučne matka. Na druhej strane príspevok je užší než v prípade vzájomnej vyživovacej povinnosti manželov.

Na rozdiel od výživného pre dieťa, účelom príspevku na výživu nevydatej matke nie je vyrovnanie životnej úrovne s otcom dieťaťa, ale s pôvodnou životnou úrovňou samotnej matky pred tehotenstvom a po pôrode. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca dieťaťa pri určení výšky tohto príspevku je potrebné skúmať v rozsahu jeho spôsobilosti vyrovnať túto zníženú úroveň matky (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/185/2018 zo dňa 26.11.2019).

V tomto prípade boli splnené vyššie uvedené zákonné podmienky podľa § 74 a § 75 ZoR : navrhovateľka je nevydatá matka, odporca je otcom dieťaťa, žalované je zákonné obdobie od narodenia dieťaťa X.X.XXXX do 6.7.2022.

Cieľom právnej úpravy je ochrana práv nevydatej matky, nie dieťaťa, od narodenia dieťaťa a to v dôsledkom zníženia jej príjmov v dôsledku tehotenstva a pôrodu a zvýšenie jej nákladov pre tehotenstvo a pôrod. Zákon vyžaduje objektívnu skutočnosť na priznanie tohto nároku : zníženie príjmov nevydatej matky. Zákon nevyžaduje, aby matka nebola schopná sama sa živiť, alebo, aby mala menší, či väčší príjem, než povinný otec. Pri príjmoch matky sa prihliada nielen na príjmy z pracovného pomeru, z podnikania, ale aj na príjmy z nemocenského a sociálneho poistenia.

Aj pri príspevku na výživu nevydatej matke musí byť primeranosť, t.j. podľa § 75 ZoR, prihliada sa aj na odôvodnené potreby oprávneného a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného so zohľadnutím vyššie uvedených špecifik tohto príspevku podľa § 74 ZoR.

22. Dokazovaním mal súd preukázať, že navrhovateľka pred narodením maloletého F. pracovala v spol. Dell s.r.o., Bratislava ako Account Manager 2. Jej hrubá mesačná mzda bola 1400 eur + 600 eur variabilná zložka (príjem navrhovateľka preukázala len pracovnou zmluvou a svojim vyjadrením, výplatné pásky nepredložila).

Príjmom navrhovateľky od 13.05.2020 bola materská vo výške cca 1548,64 eur mesačne (v závislosti od počtu dní v mesiaci na jeden deň vo výške 49,956 eur) do 31.12.2020. Je teda nepochybné, že u navrhovateľky nedošlo k zmene sociálnej situácie pred tehotenstvom a pôrodom v porovnaní s jej situáciou po pôrode syna. Preto súd návrh na priznanie príspevku na výživu nevydatej matky za obdobie od 06.07.2020 do 31.12.2020 zamietol.

23. K zmene došlo od 01.01.2021 v dôsledku toho, že navrhovateľka začala poberať rodičovský príspevok, kedy došlo k zníženiu jej príjmu oproti príjmu pred narodením syna a teda je dôvodné určenie príspevku na jej výživu. Od januára 2021 do decembra 2021 predstavoval rodičovský príspevok navrhovateľky sumu 378,10 eur a od januára 2022 do júla 2022 vo výške 383,80 eur. V danom

období teda došlo k markantnému zníženiu príjmu navrhovateľky cca o 1200-eur mesačne, preto súd v sledovanom období od 01.01.2021 do 06.07.2022 (koniec doby dvoch rokov od narodenia maloletého, teda posledný deň kedy je možné príspevok priznať) rozhodol tak, že je dôvodné priznanie príspevku na výživu nevydatej matke. Príjmom matky sú aj rodinné prídavky a výživné od otca maloletého. Rodinné prídavky a výživné zo strany otca sú však určené na výživu maloletého dieťaťa a nie na úhradu potrieb matky.

24. Súd podľa tzv. zásady primeranosti podľa § 75 ZaR, zisťoval schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca dieťaťa. Otec maloletého je zamestnaný v TESCO STORES SR, a.s. Bratislava cca 15 rokov. Otec je vlastníkom bytu v Prešove a osobného auta VW, žije sám a inú vyživovaciu povinnosť okrem spoločného syna F. nemá. Otec okrem toho je dlhodobo živnostníkom – fotografická činnosť. Vyplýva to zo zhodných tvrdení účastníkov konania, vrátane samotného odporcu, z vyššie uvedeného daňového priznania a z doložených internetových stránok a fotiek. V zmysle potvrdenia o príjme zo dňa 21.12.2021 má súd za preukázané, že čistý priemerný mesačný príjem povinného za rok 2020 predstavoval sumu 808 eur v roku 2021 predstavoval sumu 864 eur. Povinný ako svoje mesačné výdavky uvádzal: mesačné splátky hypotéky sú vo výške 180 eur na cca 18 rokov. Inkaso za byt platí vo výške 190 eur mesačne, na stravu dáva cca 150 eur, mobil 10 eur.

Fotografovanie je hobby, príjmy z fotografovania sú cca 50 eur mesačne. Podľa daňového priznania vid' vyššie sú príjmy zo živnosti vo výške 460-eur, výdavky 26,29-eur. Podľa názoru súdu oficiálne uvádzané príjmy otca zo živnosti sú značne podhodnotené, pretože súdu je známe z jeho činnosti, že fotografovanie a predovšetkým platby z neho sa často dejú bez účtovných dokladov a preto sa neuvedú do účtovníctva živnostníka, ani do jeho daňového priznania. Svedčí o tom aj skutočnosť, že napriek minimálnym oficiálnym príjmom z tejto živnosti, ju otec prevádzkuje dlhodobo. Ak by nedosahoval reálny zisk – cieľ podnikania, s touto živnosťou by prestal. Mohol by fotografovať len ako záľubu, koníček.

Otcou uvádzané výpočty jeho príjmov a výdavkov a ich porovnávanie s príjmami a výdavkami matky neobstoja, pretože ako je to uvedené vyššie otec do svojich výdavkov a naopak do príjmov matky uvádzal aj iné sumy, napríklad vyššie popísanú sumu 2748,96 eur z čoho je suma 2009,46-eur výživné maloletému dieťaťu, nejde teda o príjem matke, je to nárok a peniaze dieťaťu a sumu 739,50-eur (strava a cestovné počas pobytu v Bratislave, kúpa kočíka a iné), ktorá však tiež nebola príjmom matky, lebo ju vynaložili po dohode na svoje dieťa. Pričom rovnakú sumu znášala po dohode s otcou aj navrhovateľka. Preto tieto sumy súd nemôže zohľadniť a ani započítať do sumy priznanej matke vo výrokovej časti rozsudku, ako príspevok na výživu nevydatej matke podľa § 74 a § 75 ZoR, pretože nešlo o tento nárok a nejde ani o pravidelné a nutné mesačné výdavky otca (okrem výživného na dieťa).

Z tohto dôvodu za toto obdobie je obrana otca nedôvodná. Rovnako neobstojí ani jeho obrana o nepomere výšky jeho príjmov s navrhovateľkyni. Dôležité je, že navrhovateľka za priznané obdobie preukázala podľa § 74 ZoR zníženie príjmov v dôsledku tehotenstva a pôrodu – hmotnoprávna podmienka nároku. O tehotenstvo sa pričínil práve odporca.

Súd pri rozhodovaní prihliadal aj na zdravotný stav navrhovateľky – osoba s ťažkým zdravotným postihnutím a predovšetkým na zdravotný stav spoločného dieťaťa – vid' vyššie uvedené posudky UPSVaR, pričom ich spoločné dieťa od narodenia trpí tam uvedenými chorobami a predovšetkým podľa posudku si vyžaduje vzhľadom na svoj zdravotný stav sústavnú a špecifickú osobitnú starostlivosť. Je pritom zrejme, že toto od narodenia spoločného syna zabezpečuje a znáša výlučne navrhovateľka – nevydatá matka.

25. Navrhovateľka žiadala, aby súd priznal na jej výživu sumu 150 eur mesačne. Povinný namietal, že v časti príspevku na výživu nevydatej matky za obdobie od pôrodu do ukončenia nároku na materské, považuje v celom rozsahu za nedôvodný, nakoľko navrhovateľke príjem v súvislosti s tehotenstvom a pôrodom za uvedené obdobie sa reálne neznižil. V danej časti sa súd stotožnil s námietkou povinného a nárok na príspevok na výživu nevydatej matke od 06.07.2020 do 31.12.2020 nepriznal, nakoľko skutočne nedošlo k zníženiu príjmu navrhovateľky. Na základe vyššie uvedených skutočností mal súd za to, že je dôvodné priznať navrhovateľke nárok na príspevok na výživu nevydatej matke v období od poberania rodičovského príspevku, t.j. od 01.01.2021 do 06.07.2022, nakoľko v tomto období nepochybne došlo k zhoršeniu sociálnej situácie navrhovateľky. Súd však nepriznal sumu 150 eur mesačne v zmysle návrhu, ale za primerané považoval priznať sumu 120 eur mesačne. Pri rozhodovaní o výške príspevku súd zohľadnil skutočnosť, že povinný je trvalo zamestnaný a má pravidelný príjem, zároveň nemá uloženú inú vyživovaciu povinnosť. Uvedená suma zodpovedá možnostiam a schopnostiam povinného, ktorá nie je síce schopná úplne vyrovnáť zníženú životnú úroveň navrhovateľky, ale mesačná čiastka výživného

tak predstavuje len primeraný príspevok na výživu navrhovateľky. Vo zvyšnej časti súd návrh zamietol a to práve z dôvodu, že za primeranú považuje sumu 120 eur mesačne.

Pôvodným návrhom si navrhovateľka uplatňovala od odporcu sumu 150eur mesačne, súd jej v prvom rozsudku priznal sumu 120eur mesačne a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Po rozhodnutí odvolacím súdom bol prvý rozsudok zrušený, okrem výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti, ktorý sa stal právoplatným. Aj napriek tomu po vrátení veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie navrhovateľke znova žiadala priznať sumu 150eur mesačne.

Súd teda vyhovel navrhovateľke vo výške 120-eur mesačne za obdobie od 1.1.2021 do 6.7.2022 a v prevyšujúcej časti a za obdobie od 1.1.2021 do 6.7.2022 nad sumu 120 eur návrh zamietol. Rovnako návrh zamietol aj v prevyšujúcej časti za obdobie od 6.7.2020 do 31.12.2020.

26. Podľa § 52 Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

28. O trovách konania, pred súdom prvého stupňa súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tejto zákon neustanovuje inak. Súď zároveň nezhliadol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.